

Vilniaus universitetas
Medicinos fakultetas

STUDENTŲ MOKSLINĖS VEIKLOS TINKLO LXXVI KONFERENCIJA

Vilnius, 2024 m. gegužės 13–17 d.

PRANEŠIMŲ TEZĖS

Leidinį sudarė

VU MF Moklso ir inovacijų skyriaus

inovacijų specialistas Kristijonas PUTEIKIS ir

administratorė Rima DAINORAVIČIENĖ

VILNIAUS
UNIVERSITETO
LEIDYKLA

2024

Mokslo komitetas:

doc. dr. Valdemaras Jotautas
dr. Diana Bužinskienė
prof. dr. Violeta Kvedarienė
prof. dr. (HP) Saulius Vosylius
prof. habil. dr. (HP) Gintautas Brimas
Indrė Sakalauskaitė
Laura Lukavičiūtė
dr. Agnė Abraitienė
doc. dr. Jūratė Pečeliūnienė
prof. dr. Vaiva Hendrixson
doc. dr. Ieva Stundienė
prof. dr. Eglė Preikšaitienė
doc. dr. Birutė Zablockienė
prof. dr. Pranas Šerpytis
Artūras Mackevičius

dr. Žymantas Jagelavičius
doc. dr. Agnė Kirkliauskienė
prof. dr. Marius Miglinas
Žilvinas Chomanskis
doc. dr. Kristina Ryliškienė
prof. dr. Vilma Brukienė
doc. dr. Saulius Galgauskas
Andrius Žučenka
doc. dr. Birutė Brasiūnienė
doc. dr. Jaunius Kurtinaitis
prof. dr. Eugenijus Lesinskas
doc. dr. Goda Vaitkevičienė
prof. dr. Alvydas Navickas
doc. dr. Rima Viliūnienė
prof. dr. (HP) Edvardas Danila

prof. dr. Nomedą Rima Valevičienė
Teresė Palšytė
doc. dr. Vytautas Tutkus
doc. dr. Danutė Povilėnaitė
dr. Viktorija Andrejevaitė
prof. dr. Robertas Stasys Samalavičius
dr. Agnė Jakavonytė-Akstinienė
doc. dr. Jurgita Stasiūnienė
dr. Arnas Bakavičius
prof. dr. Gilvydas Verkauskas
prof. dr. Sigitą Lesinskienė
doc. dr. Marija Jakubauskienė
prof. dr. (HP) Janina Tutkuvienė

Organizacinis komitetas:

Kristina Marcinkevičiūtė
Viktorija Rakovskaitė
Austėja Grudytė
Justina Semenkovaitė
Matas Žekonis
Rokas Žekonis
Milvydė Marija Tamutytė
Augustė Senulytė
Miglė Miglinaitė
Rokas Bartuška
Damian Luka Mialkowskyj
Karina Mickevičiūtė
Jovita Patricija Druta
Emilija Šauklytė

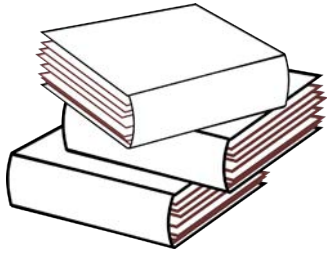
Austėja Račytė
Tadas Abartis
Mindaugas Smetaninas
Rafal Sinkevič
Gerda Šlažaitė
Kamilė Čeponytė
Einis Novičenko
Benas Matuzevičius
Gabriela Šimkonytė
Ieva Ruzgytė
Milda Mikalonytė
gyd. rez. Valentinas Kūgis
gyd. rez. Gabrielė Bielinytė
Vėjas Vytautas Jokubynas

Deivilė Kvaraciejūtė
Julija Pargaliauskaitė
Paulius Montvila
Rūta Bleifertaitė
Alicija Šavareikaitė
Julija Kondrotaitė
Gediminas Gumbis
Joana Leščevskaja
Gabrielė Bajoraitė
Augustinas Stasiūnas
Odeta Aliukonytė
Robertas Basijokas
Elvin Francišek Bogdzevič

ISSN 2783-7831 (skaitmeninis PDF)

© Tezių autoriai, 2024

© Vilniaus universitetas, 2024

Infekcinių ligų ir dermatovenerologijos klinika

DERMATOVENEROLOGIJOS GRUPĖ

VISUOMENĖS INFORMUOTUMAS APIE RŪKymo ĮTAKĄ ODOS BŪKLEI

Darbo autorius. Viktorija VIRBAUSKYTĖ, Ieva VANAGAITĖ, VI kursas.

Darbo vadovas. Gyd. Justas ARASIMAVIČIUS, VU MF Biomedicinos mokslų institutas. Žmogaus ir medicininės genetikos katedra, VUL SK Dermatovenerologijos centras.

Darbo tikslas. Įvertinti visuomenės požiūrį ir žinias apie galimą rūkymo įtaką odos būklei.

Darbo metodika. 2024 m. vasario – kovo mėnesiais internete vykdyta anoniminė anketinė apklausa. Surinkti duomenys buvo analizuoti naudojant Microsoft Excel ir IBM–SPSS 26.0 programas. Ryšiui tarp dviejų kintamųjų nustatyti naudotas Chi kvadratas. Statistiškai reikšmingi rezultatai vertinti, kai $p < 0,05$.

Rezultatai. Tyrime dalyvavo 217 asmenų, iš jų 66,4 proc. moterų ($n=144$) ir 33,6 proc. vyrų ($n=73$). 18-24 metų amžiaus grupę sudarė 39,2 proc. respondentų, 25–34 metų amžiaus grupę – 27,6 proc., 35–44 metų – 17,1 proc., o ≥ 45 metų – 16,1 proc. 50,2 proc. nurodė, kad šiuo metu rūko tabako gaminius su nikotinu. Daugiau nei pusė visų tiriamųjų yra domėjęsi kaip rūkymas veikia odos būklę. 83,4 proc. nurodė manantys, kad rūkymas daro neigiamą įtaką odos būklei ir 75,1 proc. – kad yra ryšys tarp rūkymo ir ankstyvo odos senėjimo. 37 rūkantys respondentai nurodė pastebėję, jų manymu, rūkymo sukeltus odos pokyčius, dažniausiai odos spalvos pokyčius, sausumą, paryškėjusį kraujagyslinį tinklą veide. Mažiau nei pusė visų tiriamųjų (41 proc.) nurodė manantys, kad rūkymas turi neigiamą įtaką žaizdų gijimui ir daugiau nei pusė (62,2 proc.) – kad turi neigiamą įtaką odos ligoms. Rūkantieji dažniausiai nurodė sergantys psoriaze, akne, atopiniu dermatitu. Nors daugumai jų šios ligos buvo diagnozuotos dar iki pradėdant rūkyti, apklaustieji rūkymą susiejo su šių ligų sunkesniais ir dažnesniais paūmėjimais, prastesniu gydymo efektu. 63,6 proc. nurodė manantys, jog rūkantys asmenys turi didesnę riziką susirgti odos vėžiu. 4 respondentai nurodė, kad jiems buvo diagnozuotas vėžys jau pradėjus rūkyti. 4,6 proc. tiriamųjų bent kartą gyvenime kreipėsi dėl, jų manymu, rūkymo sukeltų odos pokyčių į sveikatos priežiūros specialistą, o 7,8 proc. atliko grožio procedūras. 77,4 proc. bent kartą gyvenime buvo

informuoti sveikatos priežiūros specialisto apie rūkymo poveikį odos būklei. Mažiau nei trečdalis rūkančių nurodė, kad žinojimas apie neigiamą rūkymo poveikį odos būklei, daro įtakos jų vartojimo įpročiams, 24 iš jų – kad svarstė/svarsto mesti rūkyti. 140 respondentų mano, kad sveikatos priežiūros specialisto teikiama išsami informacija apie neigiamą įtaką odos būklei paskatintų kitus asmenis nustoti rūkyti, 62 mano, jog tai įtakos neturi, o 14 nuomonės neišreiškė.

Rūkančiųjų paplitimas buvo reikšmingai didesnis vyrų tarpe ($p=0,001$). Vis dėlto, moterys labiau nei vyrai buvo linkusios manyti, kad rūkymas neigiamai veikia odos būklę, žaizdų gijimą, odos ligas, skatina ankstyvą senėjimą ir didina riziką susirgti odos vėžiu ($p<0,001$). Jos taip pat labiau domėjosi rūkymo poveikiu odai ($p<0,001$). Moterys nurodė, kad informuotumas apie rūkymo poveikį odos būklei, daro įtaką jų vartojimo įpročiams ($p=0,006$) ir taip pat dažniau svarstė dėl to nustoti rūkyti ($p=0,001$). Dėl rūkymo galimai sukeltų odos pakitimų į grožio paslaugas teikiančius specialistus kreipėsi tik moterys.

Jaunesnio amžiaus asmenys buvo labiau linkę galvoti, kad yra ryšys tarp rūkymo ir ankstyvo senėjimo ($p=0,025$) bei taip pat dažniau manė, kad rūkymas turi neigiamą įtaką žaizdų gijimui ($p=0,005$). Vyresnio amžiaus žmonės dažniau nurodė, jog nežino ar rūkymas turi įtakos odos ligoms ($p=0,005$), tačiau manė, kad rūkymas didina riziką susirgti odos vėžiu ($p=0,002$). Sveikatos priežiūros specialistai apie rūkymo poveikį odos būklei dažniau informavo vyresnio amžiaus žmones ($p<0,001$). Pastarieji buvo labiau linkę kreiptis į sveikatos priežiūros ($p=0,02$) ir grožio paslaugas ($p=0,039$) teikiančius specialistus dėl galimai rūkymo sukeltų odos pokyčių.

Išvados. Didžioji apklaustųjų mano, kad sveikatos priežiūros specialistų teikiama informacija galėtų paskatinti visuomenę sumažinti rūkymą. Dėl šios priežasties išlieka švietimo poreikis.

Raktažodžiai. Rūkymas; visuomenės informuotumas.